

Hand-out Stijl 1

Objectief en onpersoonlijk schrijven

Schrijf objectief

In het verslag van het onderzoek dat je voor het profielwerkstuk uitvoert, breng je de informatie neutraal en niet 'gekleurd' over. Het gaat immers om de weergave van feiten en waarnemingen uit je onderzoek, en niet om jouw persoonlijke mening, gevoel of smaak. Zo is 'geen' bijvoorbeeld neutraler dan 'totaal niet'.

In 2008 deden we met de geweldige Hubble-ruimtetelescoop van NASA en ESA een heel bijzondere ontdekking waarvan ik vind dat jullie die niet mogen onderschatten: we constateerden kooldioxide in de atmosfeer van een gigantische planeet die dan weer in een baan om een andere ster draait. Dat is toch een ingrijpende vondst en dus een enorm belangrijke stap in de zoektocht naar bewijs voor leven op andere planeten.

Bovenstaande zin is niet neutraal geformuleerd. Er staan te veel subjectieve woorden en formuleringen in die de gevoelens van de schrijver weergeven.

Wat kun je doen om objectief te schrijven? Gebruik zo weinig mogelijk:

- Bijvoeglijke naamwoorden die jouw gevoel/smaak uitdrukken: *geweldige, bijzondere, gigantische, ingrijpende, mooie, belangrijke, voortreffelijke, matige, slechte, belabberde, lelijke, twijfelachtige* enz.
- Versterkende formuleringen die aangeven wat je van iets vindt: *heel, wel, enorm, behoorlijk, zeer, erg, die we niet mogen onderschatten, toch* enz.
- Woordgebruik waarmee je bepaalde associaties oproept, vergelijk minder/meer neutrale varianten: *mager/slank, misdadiger/delinquent, bemoeienis/tussenkomst, fiasco/voldeed niet aan verwachtingen* enz.

Vind je het moeilijk om meer neutrale varianten van de woorden die je wil gebruiken te vinden? Op <http://synoniemen.net> kun je naar synoniemen, woorden die ongeveer hetzelfde betekenen, zoeken.

Schrijf onpersoonlijk

In een onderzoeksverslag gaat het om de inhoud, niet om de schrijver. In het profielwerkstuk gebruik je daarom niet de ik-vorm, het is immers geen opstel. Voor andere tekstsoorten heb je misschien geleerd om je lezers bij je tekst te betrekken door zo persoonlijk mogelijk te formuleren en ze direct aan te spreken. En dat is juist **niet** de bedoeling bij het verslag van het onderzoek voor je profielwerkstuk. Let er daarom op dat je de woorden 'ik', 'wij', 'jij', 'jullie' en 'u' zoveel mogelijk vermijdt.

NIET: *De methode die ik zal gebruiken, is die van Giancarlo Cignozzi, degene die bedacht dat de klassieke muziek een positieve invloed had op de wijnplanten en via meerdere boxen Vivaldi door zijn wijngaard in Toscane liet klinken. Letten jullie op, ik zeg dat hij het bedacht, niet dat hij het ook al aangetoond heeft.*

WEL: *Giancarlo Cignozzi is de bedenker van de methode in het onderzoek voor dit profielwerkstuk: het laten klinken van Vivaldi. De invloed van Vivaldi op plantengroei is nog niet aangetoond.*

Passieve vorm

Om de schrijver of andere personen niet nadrukkelijk naar voren te laten komen, zie je vaak formuleringen in de passieve vorm in onderzoeksverslagen.

NIET: *Ik heb via mijn oom die bij DUO Studiefinanciering werkt, proefpersonen geselecteerd op leeftijd, opleiding en inkomsten.*

WEL: *De proefpersonen werden geselecteerd op leeftijd, opleiding en inkomsten.*

De lezer van jouw verslag hoeft niet te weten dat jij dat gedaan hebt via je oom die op een bepaalde plek werkt. Die informatie kun je weglaten en door gebruik te maken van de passieve vorm (ook wel lijdende vorm) hoef je geen handelend persoon ((in dit geval 'ik') als onderwerp op te nemen.

Dus, door gebruik te maken van de passieve vorm kun je in je verslag onpersoonlijk schrijven. Maar, een nadeel van de passieve vorm is dat het de tekst eentonig maakt. Probeer daarom wel onpersoonlijk te schrijven en waar het kan de passieve vorm te vermijden. Dat kan bijvoorbeeld door de zin een onpersoonlijk onderwerp te geven:

LIEVER NIET: *De hoogte van de studiefinanciering wordt bepaald door de woonsituatie.*

BETER WEL: *De woonsituatie bepaalt de hoogte van de studiefinanciering.*

Oefening tot slot

Probeer nu zelf eens de voorbeeldzin te herschrijven tot een zin die **objectief en onpersoonlijk** is:

In 2008 deden we met de geweldige Hubble-ruimtetelescoop van NASA en ESA een heel bijzondere ontdekking waarvan ik vind dat jullie die niet mogen onderschatten: we constateerden kooldioxide in de atmosfeer van een gigantische planeet die dan weer in een baan om een andere ster draait. Dat is toch een ingrijpende vondst en dus een enorm belangrijke stap in de zoektocht naar bewijs voor leven op andere planeten.

Bronnen

Ackermann, M., Osseweijer, E., Schmidt, H., Molen, H. van der & Wa, E. van der (2012), *Zelf leren schrijven*, Den Haag: Boom Lemma.

Schoordijk, F. & Goosen, M. (2014), *Basisvaardigheden Academisch Schrijven*, Bussum: Couthino Schoordijk, F. & M. Goosen (2014), *Basisvaardigheden Academisch Schrijven*, Bussum: Couthino.